Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000120967
Datum:	18 oktober 2022
Opsteller:	B.C.J. Does
Portefeuillehouder:	Wethouder M. Pijnenburg
Onderwerp:	Vaststelling Verbeteragenda Inclusie 2023-206

Het college van B&W besluit:

1. De Verbeteragenda Inclusie Harderwijk en Hierden 2023-2026 vast te stellen.
2. De Verbeteragenda Inclusie Harderwijk en Hierden 2023-2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen.
3. De reactie op het advies van de Sociale Adviesraad over de Verbeteragenda Inclusie vast te stellen en te versturen.

Inleiding

Aanleiding

De vorige gemeenteraad heeft in 2018 het onderwerp ‘Inclusieve samenleving’ op de Strategische Raadsagenda 2018-2022 gezet. De raad heeft twee vragen:

- Wat verstaan we onder ‘inclusieve samenleving’?
- Om welke speerpunten gaat het?

Aan de hand van ‘een verdieping in de actuele beleidsuitvoering’ wil de gemeenteraad met inwoners en organisaties meetbare doelstellingen voor de lange termijn formuleren.

Om antwoord te geven op bovenstaande vragen is eerst een inventarisatie uitgevoerd. Wat gebeurt er allemaal in Harderwijk, wat bijdraagt aan inclusie? Op basis van deze inventarisatie is gekozen voor een brede definitie van inclusie. Daarnaast kwamen uit deze inventarisatie en uit gesprekken met inwoners, professionals en ambtenaren vier verbeterpunten naar boven (zie hieronder).

Na het vaststellen van een startnotitie, zijn de vier verbeterpunten verder uitgewerkt. De Verbeteragenda Inclusie richt zicht op leren en verbeteren, uitgaande van bestaande en lopende projecten. Datgene wat we leren, zetten we weer (gericht) in bij andere projecten. De leerprojecten rouleren. Zo krijgt deze inclusieve manier van werken een olievlekwerking door de hele gemeentelijke organisatie. En natuurlijk eventuele betrokken partners. Inwoners worden bij de Verbeteragenda betrokken. Het voorstel is om dit via een laagdrempelig leernetwerk vorm te geven. Zij monitoren de voortgang van de Verbeteragenda en geven feedback.

Kader

Naast de intrinsieke motivatie om aan inclusie te werken, bestaat het kader uit:

- Coalitieakkoord Samen bouwen aan de toekomst 2022-2026. Algemene afspraken om met elkaar om te gaan zijn volgens dit akkoord onder andere: ‘We zijn respectvol naar elkaar’ en ‘Alle inwoners zijn even belangrijk en doen mee’. In de inhoudelijke thema’s is dit verder uitgewerkt.
- Met de inwerkingtreding van het VN Verdrag Handicap zijn gemeenten verplicht om een lokale inclusie agenda op te stellen.

NB: Het VN Verdrag heeft als doel dat iedereen zo veel mogelijk mee kan doen en mee kan denken. Dit vraagt om een andere manier van denken. Als het gaat om beperkingen, werd er eerder vaak gedacht vanuit een ‘medisch’ model. Volgens dit model is een beperking met name een individueel (fysiek of mentaal) probleem, dat zo goed mogelijk verholpen moet worden. Recent is de omslag gemaakt naar een ‘sociaal’ model: een beperking komt voort uit drempels die worden opgeworpen door de samenleving,

waardoor sommige mensen minder goed mee kunnen doen. Inclusief beleid is er daarom op gericht om deze drempels te identificeren en (zoveel mogelijk) te verlagen.
Alternatieven
N.v.t.

Beoogd effect

- Met de Verbeteragenda willen we een verbeterslag maken in ons beleid en activiteiten, gericht op inclusie. We doen al heel veel aan inclusie, maar we willen er béter in worden.
- Met het instellen van een leernetwerk van inwoners willen we de aansluiting met de samenleving borgen.

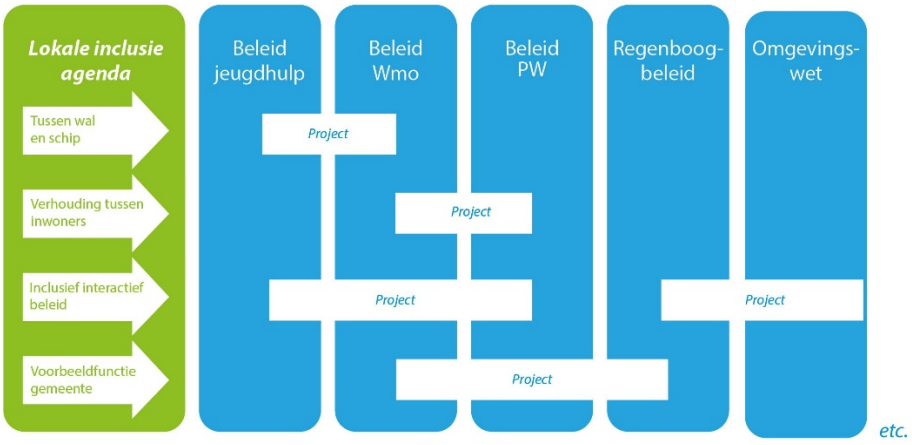
Argumenten

1. Vanuit het perspectief van het sociale model zien we dat drempels in de samenleving ervoor kunnen zorgen dat mensen minder goed mee kunnen doen. Om een inclusieve gemeente te zijn, is het van belang deze drempels te herkennen en te verlagen. We zetten daarom in op **meer bewustzijn, kennis en vaardigheden** over inclusie. Zodat het een 'natuurlijk' onderdeel van ons beleid wordt (hoofdstuk 1).

2. We starten een leertraject gebaseerd op de **vier verbeterpunten** (hoofdstuk 2):
- Voorkomen dat er, ondanks alle hulp en activiteiten die er zijn, toch inwoners tussen wal en schip vallen
- Aanmoedigen dat inwoners elkaar laten meedoen
- Ervoor zorgen dat iederéén kan meedenken als de gemeente nieuw beleid maakt
- Als gemeente het goede voorbeeld geven

3. In de Verbeteragenda staat per verbeterpunt een aantal **doelen** opgenomen. Deze zijn geformuleerd door inwoners op verschillende participatieavonden/overleggen. Dit zijn verbeterdoelen: we willen dat we hier over vier jaar beter in zijn geworden (hoofdstuk 3)

4. We leren van lopende projecten. In de Verbeteragenda staan de projecten opgenomen waar we mee van start gaan. Bij de selectie van projecten hebben we onder andere gekeken naar **spreiding** over de verschillende werkzaamheden van de gemeente. De leerprojecten rouleren. Na afloop van een project (of het leeronderdeel) selecteren we een volgend traject (hoofdstuk 4).

5. We volgen de uitvoering vanuit **een leernetwerk met inwoners**. Dit leernetwerk wordt samen met inwoners vormgegeven. We willen een laagdrempelige, toegankelijke manier van samenwerken tot stand brengen. Waarbij inwoners en gemeente echt met elkaar in gesprek komen. Na een periode van twee jaar evalueren we dit (hoofdstuk 5).

6. De uiteindelijke resultaten zitten voor de Verbeteragenda met name in het leertraject en de olievlekwerking. De uiteindelijke maatschappelijke effecten (het beter mee kunnen doen) zullen voor een

groot deel terugkomen in de beleidscyclus van de verschillende beleidsterreinen. En in de jaarlijkse Trendrapportage Sociaal Domein (hoofdstuk 6).

Omgevingswet
Eén van de onderdelen van inclusie is een toegankelijke (en gezonde) leefomgeving. Dit onderdeel is afgestemd met het kernteam van de Omgevingsvisie. Bij het selecteren van de leerprojecten is o.a. gekozen voor het participatiebeleid van de Omgevingsvisie.

Participatie
Inbreng bij het opstellen van de Verbeteragenda Inclusie
Naast overleggen met de Sociale Adviesraad, de Plaatselijke Werkgroep Toegankelijkheid en de Regenboog Ambassadeurs, zijn de volgende activiteiten ondernomen:

- twee ontmoetingsavonden;
- overleggen met individuele inwoners;
- bezoek aan het Praktijkhuis (laagdrempelige inloopvoorziening voor inwoners met psychische problematiek) en een ouderparticipatiegroep van ZorgDat.

Dit heeft er toe geleid, dat hoofdstuk 3, 4 en 5 grotendeels tot stand zijn gekomen op basis van inbreng van inwoners.

Reacties op concept-Verbeteragenda

- De Sociale Adviesraad Harderwijk heeft op basis van de concept-Verbeteragenda een advies uitgebracht. In de reactie op dit advies wordt toegelicht op welke manieren de opmerkingen van de Sociale Adviesraad worden meegenomen in de Verbeteragenda of in ander beleid van de gemeente.
- Inwoners hebben kunnen reageren op de concept-Verbeteragenda. Hier zijn 4 reacties op binnengekomen. Zie hiervoor de bijlage ‘Memo reacties inwoners op concept-Verbeteragenda’

Financiën
Bij de uitvoering sluiten we zoveel mogelijk aan bij wat we allemaal al hebben aan beleid, activiteiten en communicatiecampagnes (zie ook hieronder).
Er zijn drie onderdelen waarvoor in 2022 een kadernota aanvraag is ingediend. De eerste twee zijn meegenomen bij het nieuwe collegeprogramma:

- *Leer- en verbetertraject*: Voor de leerprojecten zelf zijn geen aanvullende middelen noodzakelijk. Wel voor het leren: wat werkt wel en wat werkt niet? En hoe brengen we dat verder? Hiervoor is een kadernota aanvraag gedaan voor de periode 2023-2026 ad. € 30.000.
- *Leernetwerk met inwoners*: De gemeenteraad heeft op 17 februari een motie aangenomen voor het oprichten tot een Adviescommissie Inclusie. Daarbij is aangegeven dat de leden een vergoeding krijgen. Gedekt vanuit de algemene middelen. In de Verbeteragenda doen we een voorstel voor een meer informele invulling: een leernetwerk van inwoners in plaats van een commissie. Voor de begeleiding en ontwikkeling hiervan vragen we vanaf 2023 tot en met 2026 15.000 per jaar (+ 5.000 aanloopkosten in 2023).
- *Ontwikkelen van een inclusiebeleid voor de interne organisatie*. Er is een kadernota aanvraag gedaan voor het eenmalig beschikbaar stellen van een bedrag van € 50.000 voor het ontwikkelen van een intern inclusiebeleid voor de gemeentelijke organisatie. Deze is reeds toegekend.

Communicatie
Ook hier geldt dat we zoveel mogelijk aansluiten bij wat er al is. Voor de inwoners en organisaties waar we mee samenwerken, doen we het volgende:
- We verspreiden de intentie van deze Verbeteragenda en vragen daar aandacht voor via een publieksversie, social media, online stadsgesprek en toegankelijke folders. Deze verspreiden we bij de plekken waar veel inwoners komen (bibliotheek e.d.).

- We zoeken aansluiting bij bestaande publiekscampagnes die te maken hebben met inclusie en de vier verbeterpunten. Denk aan ‘Harderwijk zijn we samen’.
- Daarnaast zal publiciteit worden gegeven aan het leernetwerk van inwoners. De inhoud daarvan gaat in samenspraak met de deelnemers.
- Voor de interne communicatie sluiten we zoveel mogelijk aan bij lopende projecten. We maken gebruik van aansprekende verhalen van inwoners en medewerkers, en delen die o.a. via het intranet.

Evaluatie
Jaarlijks ontvangt de gemeenteraad voortgangsinformatie. In de eerste helft 2024 volgt een voorstel voor de periode tweede helft 2024-2026. In 2026 volgt een evaluatie. Vraag is wat het leerproces ons heeft gebracht en waar we de volgende vier jaar op in willen zetten.

Uitvoering
De uitvoering van de Verbeteragenda bestaat uit de volgende onderdelen:
- Een leerproces aan de hand van een aantal leerprojecten, waarbij de resultaten gericht verder worden ingezet in de organisatie. Daarnaast zetten we ook in op algemene trainingen voor medewerkers van de gemeente over inclusie.
- Een leernetwerk samen met inwoners
- Communicatietraject

Bijlagen
1. Verbeteragenda Inclusie Harderwijk en Hierden
2. Reactie college van B&W op advies Sociale Adviesraad Harderwijk
3. Advies Sociale Adviesraad Harderwijk op concept-Verbeteragenda Inclusie
4. Memo reacties inwoners op concept-Verbeteragenda
5. Persbericht

   Achtergrondinformatie:
6. Overzicht specifieke vragen van inwoners over inclusie tijdens participatietraject
7. Startnotitie Lokale Inclusie agenda Harderwijk en Hierden (*reeds vastgesteld)*
8. Inventarisatie inclusieve samenleving Harderwijk en Hierden (*reeds vastgesteld)*